

ਗਵਾਹ

ਬਣਨਾ

ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਬੰਧੀ
ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪੁਸਤਿਕਾ

ਗਵਾਹ

ਬਣਨਾ

ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਬੰਧੀ
ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪੁਸਤਿਕਾ

ਸਪ੍ਰਿੰਗਬਰਨ ਦੇ ਐਲਬਰਟ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਪੋਲਕਸ਼ੀਲਡਜ਼ ਦੇ ਗਲੈਂਡੋਲ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੰਨਵਾਦ

ਚਿਤਰਕਾਰ ਐਲੀਨਰ ਮੈਰਿਡਿਥ,

ਡੰਕਨ ਆਫ਼ ਜਾਰਡਨਸਟੋਨ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਆਰਟ ਐਂਡ ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਡੰਡੀ

ਐਸਟਰਾਨ ਵਲੋਂ ਸਕਾਟਿਸ਼ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ B41392 06/05

ਸਕਾਟਿਸ਼ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੂਨ 2005

ਇਹ ਪੂਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰੀਸਾਈਕਲ ਕੀਤੇ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਛਾਪੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 100% ਰੀਸਾਈਕਲਯੋਗ ਹੈ

ਤਤਕਰਾ

- 01 ਭੂਮਿਕਾ
- 02 ਗਵਾਹ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- 04 ਕੌਣ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?
- 06 ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- 07 ਕੋਰਟ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- 08 ਕੋਰਟ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਕੌਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੀ ਕੰਮ ਹਨ?
- 10 ਇਕ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਕੰਮ ਹੈ?
- 12 ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਹ ਕੁਝ ਦਸਣਾ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ
- 14 ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ
- 16 ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
- 18 ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
- 20 ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
- 21 ਹੋਰ ਗਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ
- 22 ਕੋਰਟ ਦੀ ਫੇਰੀ
- 24 ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਦੀ ਉੱਡੀਕ ਵਿੱਚ
- 26 ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- 27 ਯਾਦ ਰਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਲਾਂ
- 28 ਸਵਾਲ?

ਭੂਮਿਕਾ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।

ਗਵਾਹ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਗਵਾਹ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਅਹਿਮ ਗਲ ਦਾ ਪਤਾ ਹੋਵੇ।

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਵੇਖਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਹੋਵੇ।

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਰਿਪੋਰਟ, ਵਕੀਲ, ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕਰ ਜਾਂ ਪੁਲੀਸ ਨਾਲ ਗਲ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਕੁਝ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਦਸਿਆ ਹੋਵੇ।

ਹੁਣ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹ ਕੁਝ ਦਸੋ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ।

ਇਸਨੂੰ ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤਾ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਫਿਕਰ ਨਾਂਹ ਕਰੋ। ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਕਾਸੀ ਹਨ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਕੁਝ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ।

ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਕੌਣ ਹੋਵੇਗਾ?

ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਇਕੱਲਿਆਂ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ?

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਗਵਾਹ ਬਣਾਂ, ਤਾਂ ਕੌਣ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਇਸ ਪੁਸਤਿਕਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੁਝ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੌਣ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਗਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੈ:

- ਬੱਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟਰ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ।

- ਇਕ ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਵਧੀਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਇਕ ਸੇਫ਼ਗਾਰਡਰ। ਕੁਝ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਸੇਫ਼ਗਾਰਡਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਬਾਰੇ, ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟਰ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਗਲ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਰਿਪੋਰਟਰ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ, ਜੋ ਜਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰੇ।

ਰਿਪੋਰਟਰ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਗਲ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਵਾਲ ਪੁਛੇਗਾ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧ ਵਕੀਲ ਹੋਣ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਵਾਲ ਪੁਛਣੇ ਚਾਹੁਣ।

ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਰਟ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਸ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੋਰਟ ਵੇਖਣ ਲਈ ਇਸਦਾ ਚਕੌਰ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੋ, ਤਾਂ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਦਸੋ।

ਰਿਪੋਰਟਰ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ।

ਕੋਰਟ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਕੋਰਟ ਉਹ ਸਥਾਨ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਇਕ ਸ਼ੈਰਿਫ਼ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੈਰਿਫ਼ ਉਸ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਨ-ਚਾਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਤੁਹਾਡੀ ਗਲ ਸੁਣਨਾ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵੀ ਪੁਛ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੋਰਟ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਗੋਂ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤੀਆਂ ਕੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧ ਕਮਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਕਮਰਾ ਕੋਰਟ ਰੂਮ ਹੈ।

ਕੋਰਟਰੂਮ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਕੌਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੀ ਕੰਮ ਹਨ?

- ਸ਼ੈਰਿਫ, ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟਰ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੋਰਟ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੋਵੇ।

ਸ਼ੈਰਿਫਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

- ਕਲਰਕ: ਉਹ ਸ਼ੈਰਿਫ ਦੇ ਕਾਰਜ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰਖਦਾ ਹੈ।
- ਕੋਰਟ ਅਫਸਰ (ਜਿਸਨੂੰ ਕਦੀ ਕਦੀ ਮੇਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ): ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ੈਰਿਫ ਲਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰਖਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਦਸੇਗਾ ਕਿ ਕੋਰਟਰੂਮ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਕ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਕੰਮ ਹੈ?

ਤੁਹਾਡਾ ਕੰਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਸਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਔਖਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੋਵੋਗੇ, ਤਾਂ ਸ਼ੈਰਿਫ਼, ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਇਸ ਗਲ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈਣਗੇ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਥੇ ਆਏ ਹੋ। ਅਤੇ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਗੇ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਵਾਲ ਪੁਛੇ ਜਾਣਗੇ।

- ਸ਼ੈਰਿਫ਼ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਂਅ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਉਮਰ ਪੁਛ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟਰ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁਛਣਗੇ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ।
- ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਬਾਰੇ ਪੁਛ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ੈਰਿਫ਼, ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟਰ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦਸੋ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਗਲਾਂ ਦਸਣਾ ਵੀ ਠੀਕ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਸਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੇਤ ਦਸਣਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੋਵੇ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਡਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।

ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਹ ਕੁਝ ਦਸਣਾ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ

ਸ਼ੈਰਿਫ਼, ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟਰ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ, ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਹ ਗਲਾਂ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਦਸ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੋ।

ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਗਲ ਸੱਚ ਸੱਚ ਦਸੋ।

ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣੋ। ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਯਾਦ ਰਖੋ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੋਰਟ ਉਹ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਨਾਂਹ ਦਸੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ।

ਕਦੀ ਕਦੀ ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟਰ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਲੰਮੇ ਅਤੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਭੰਬਲਭੂਸੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਪੁਛਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਸਵਾਲ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਰਜ ਨਹੀਂ ਕਿ 'ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਇਆ'।

ਤੁਸੀਂ ਹਥ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ 'ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ', ਠੀਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਣ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਗਲ ਬਾਰੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਂਹ ਲਾਉ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ, ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਗਲ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਰਜ ਨਹੀਂ।

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾਂਹ ਹੋਵੋ।

ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ

ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਬਾਲਗ਼ ਇਹ ਗਲ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਈ ਵਖ ਵਖ ਤਰੀਕੇ ਦਸੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਵਧੇਰੇ ਸੌਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਰਿਪੋਰਟਰ, ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕਰ ਵਲੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਤੁਸੀਂ ਕੋਰਟ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਜਾਏ ਬਗ਼ੈਰ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਕੋਰਟਰੂਮ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਘਬਰਾਹਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਢੰਗ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੈਰਿਫ਼, ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟਰ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨਾਲ ਗਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਵਾਲਾ ਕਮਰਾ, ਕੋਰਟਰੂਮ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਵਾਲਾ ਕਮਰਾ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਚਾਲੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕੋਰਟਰੂਮ ਵਿਚਲੇ ਲੋਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਗਲ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਸਕ੍ਰੀਨ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕੋਗੇ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਵਾਲ ਪੁਛ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਵਾਲ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ੈਰਿਫ਼ ਨੂੰ ਦਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੋਰਟ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੋ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਕੋਰਟ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਇਕ ਸਕ੍ਰੀਨ ਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਨਾਹ ਪਵੇ।

ਸਕ੍ਰੀਨ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਪਰਦੇ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਫਿਰ ਵੀ ਸ਼ੈਰਿਫ਼, ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟਰ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕੋਗੇ।

ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਵੱਡੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ, ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ੈਰਿਫ਼ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟਰ ਜਾਂ ਵਕੀਲਾਂ ਨਾਲ ਗਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਵੋ, ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰਖ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਥਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੋਚੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰਖਣਾ ਚਾਹੋਗੇ।

ਹੋਰ ਗਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟਰ, ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕਰ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੋਰਟ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ ਚਾਹੋਗੇ।

ਸਵਾਲ ਪੁਛਣ ਤੋਂ ਘਬਰਾਉ ਨਾਹ।

ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਦਲ ਲੈਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਗਲ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ।

ਕੋਰਟ ਦੀ ਫੇਰੀ

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਾਂਹ ਗਏ ਹੋਵੋ।

ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਉਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ, ਜਿਥੇ ਤੁਸੀਂ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਇਕ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖ ਆਉਣਾ ਚੰਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵਾਕਿਫ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਉਥੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚੋਂ, ਜਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕਰ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਉਹ ਸਥਾਨ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜਿਥੇ ਤੁਸੀਂ ਬੈਠੋਗੇ।

ਤੁਸੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰੀਨ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਸ਼ੈਰਿਫ਼ ਬਣਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸੀਡੀ-ਰਾਮ 'ਤੇ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੋਰਟ ਰੂਮ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਕਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ

ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਅਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਜਾਂ ਕਾਮਿਕ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਮਨਪਸੰਦ ਖਿਡੌਣਾ ਲੈ ਜਾਉ।

ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਜਾਏ, ਉਸਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਣ ਅਤੇ ਪੀਣ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਲੈ ਆਵੇ।

ਕੁਝ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਘਰ ਜਾਣਾ ਪਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਿਨ ਫਿਰ ਆਉਣਾ ਪਵੇ।

ਕਦੀ ਕਦੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਉ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਿਨ ਆਉਣਾ ਪਵੇ।

ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁਛ ਲਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਦਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡਾ ਕੰਮ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਬੜਾ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਮੁਕਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ੈਰਿਫ਼ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਗੋਂ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਨਾਂਹ ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਸ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼ੈਰਿਫ਼ ਨੇ ਕੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ।

ਯਾਦ ਰਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਲਾਂ

ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਗਵਾਹ ਬਣਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

"ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ!"

ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਰਜ ਨਹੀਂ 'ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ'।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਰਾਮ ਕਰਨੀ ਲਈ, ਵਿੱਚ ਰੁਕਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਲਾਸ ਚਾਹੀਦਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਟਾਇਲਟ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਵੋ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਅਸਵਸਥ ਜਾਂ ਥਕਿਆ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸ਼ੈਰਿਫ਼, ਬੱਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟਰ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਸਾਰੇ ਇਹ ਗਲ ਸਮਝ ਲੈਣਗੇ।

ਹਰ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ।

ਸਵਾਲ?

ਤੁਸੀਂ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਪੁਛਣੇ ਚਾਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਰਿਪੋਰਟਰ, ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕਰ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਨਗੇ।

ਸਵਾਲ?	ਜਵਾਬ
ਕੀ ਮੈਂ ਇਕ ਸਕ੍ਰੀਨ ਜਾਂ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ?	
ਮੈਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?	
ਕੀ ਮੈਂ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਫੇਰਾ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?	
ਮੈਨੂੰ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਗਲਾਂ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਹੈ?	

ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ

ਤੁਹਾਡੇ ਨੋਟ

ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਾਪੀਆਂ, ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਆਡਿਓ, ਵਡੇ ਅੱਖਰਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ 0131 244 2213 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

© ਕ੍ਰਾਉਨ ਕਾਪੀਰਾਈਟ 2005

ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਕਾਟਿਸ਼ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ: www.scotland.gov.uk 'ਤੇ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

Astron B41392 06/05 (Punjabi)

ਹੋਰ ਕਾਪੀਆਂ ਇਸ ਪਤੇ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹਨ
Blackwell's Bookshop
53 South Bridge
Edinburgh
EH1 1YS

ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ 'ਤੇ ਆਰਡਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੁਛਾਂ ਲਈ
0131 622 8283 ਜਾਂ 0131 622 8258

ਫ਼ੈਕਸ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡਰ
0131 557 8149

ਈਮੇਲ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡਰ
business.edinburgh@blackwell.co.uk

ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਮੂਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਸਹੀ ਰੂਪ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

www.scotland.gov.uk